

00/21

Účelové dotace ze státního rozpočtu z kapitoly Všeobecná pokladní správa určené na výdaje realizované v rámci Komplexních součinnostních programů prevence kriminality na místní úrovni

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2000 pod číslem 00/21. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ JUDr. Eliška Kadaňová.

Cílem kontroly bylo prověřit tok finančních prostředků uvolněných ze státního rozpočtu jako účelové dotace obcím na výdaje realizované v rámci Komplexních součinnostních programů prevence kriminality na místní úrovni a ověřit plnění podmínek stanovených jednotlivými projekty v rámci těchto schválených programů.

Kontrolovaným obdobím bylo období let 1996 až 1999.

Kontrolu provedly v období od června 2000 do ledna 2001 skupiny kontrolujících NKÚ z územních odborů (resp. oddělení) Most, Liberec, Mladá Boleslav, Ostrava a Šumperk.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí, Magistrát města Ostravy, Magistrát hl. města Prahy, Okresní úřad Bruntál, Okresní úřad Česká Lípa, Okresní úřad Děčín, Okresní úřad Chomutov, Okresní úřad Karviná, Okresní úřad Liberec, Okresní úřad Mladá Boleslav, Okresní úřad Most, Okresní úřad Olomouc, Okresní úřad Šumperk, Okresní úřad Teplice, Okresní úřad Ústí nad Labem, hlavní město Praha, město Česká Lípa, město Děčín, město Havířov, město Jirkov, město Karviná, město Krnov, město Liberec, město Mladá Boleslav, město Most, město Olomouc, město Ostrava, město Šumperk, město Teplice a město Ústí nad Labem

Námítky proti kontrolním protokolům, které uplatnily tři kontrolované osoby, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání proti rozhodnutím o námitkách podána nebyla.

S e n á t NKÚ (ve složení: JUDr. Eliška Kadaňová – předsedkyně, Mgr. Marie Hošková, Ing. Jiří Kalivoda, MVDr. Rudolf Němeček – členové) na svém zasedání konaném dne 29. 3. 2001

s c h v á l i l usnesením č. 00/21/15
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

V kontrolovaném období byly ze státního rozpočtu z kapitoly Všeobecná pokladní správa poskytovány ob-

cím mimo jiné i dotace určené na prevenci kriminality. Prevencí kriminality se v tomto případě rozumí komplex opatření sociální a situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů.

Finanční prostředky byly účelově určeny na výdaje spojené s realizací jednotlivých projektů zpracovávaných obcemi v rámci Komplexního součinnostního programu prevence kriminality na místní úrovni v samostatné působnosti obcí (dále jen „Komplexní program“).

Ministerstvo vnitra v dohodě s Ministerstvem financí zpracovávalo k zabezpečení jednotného postupu pravidla pro poskytování účelových dotací obcím (dále jen „Pravidla“), která byla pro následující roky součástí Zprávy o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence kriminality... (pro příslušné roky), předkládané Ministerstvem vnitra vládě ČR. Dotace podle Pravidel měly mít pro obce především motivační charakter.

U projektů realizovaných v rámci jednotlivých Komplexních programů byla Pravidly stanovena podmínka spolufinancování. Podíl obce nebo jiných subjektů odlišných od státu byl stanoven ve výši 10 až 30 % z celkových nákladů na projekt (platilo pro období let 1996 až 1998). V roce 1999 byl podíl stanoven ve výši minimálně 10 % a v případě, že realizátorem dílčího projektu bylo občanské sdružení, minimálně 30 %.

Na základě usnesení vlády č. 617 ze dne 3. listopadu 1993 byl zřízen Republikový výbor pro prevenci kriminality (dále jen „Republikový výbor“) jako meziresortní koordinační a metodický orgán při Ministerstvu vnitra. Usnesením Republikového výboru byla počátkem roku 1996 zřízena Komise pro výběr Komplexních programů (dále jen „Komise“), která projednávala žádosti předložené obecními zastupitelstvy. Jednotlivé projekty a výši účelové dotace schvaloval na základě stanoviska Komise Republikový výbor. Předsedou tohoto výboru je ministr vnitra, výkonným místopředsedou náměstek ministra vnitra, členy jsou zástupci příslušných ministerstev, Nejvyššího státního zastupitelství, Policejního prezidia, Meziresortní protidrogové komise a Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity.

Republikový výbor měl dle statutu koordinovat činnost příslušných ústředních orgánů státní správy v oblasti prevence kriminality, spolupracovat s občanskými aktivitami a hnutími, církvemi a hromadnými sdělovacími prostředky v oblasti prevence kriminality, iniciovat činnost v oblasti prevence kriminality a podporovat vznik místních komisí pro prevenci kriminality. Republikový výbor se účastnil na základě meziresortní spolupráce

zpracování a realizace projektů prevence kriminality respektujících místní podmínky, vyhodnocoval činnost v rámci preventivních programů, vyvíjel aktivitu na poli mezinárodní spolupráce, rozhodoval o vynaložení přidělených finančních prostředků na projekty prevence kriminality, předkládal vládě ČR zprávy o činnosti v oblasti prevence kriminality v České republice, vyžadoval od příslušných ústředních orgánů zastoupených v Republikovém výboru součinnost nezbytnou k zabezpečení uložených úkolů. Republikový výbor v souladu s Pravidly rozhodoval o změnách projektů, na které byla účelová dotace poskytnuta, rozhodoval o vrácení poskytnuté dotace nebo její části. Obdobně postupoval i v případech, kdy obec schválený projekt ve stanovené lhůtě nerealizovala. Republikový výbor schvaloval Zprávu o celkovém vyhodnocení realizovaných projektů, kterou zpracovávalo pro vládu ČR Ministerstvo vnitra.

Účelová dotace byla poskytována obcím s počtem obyvatel nad 30 000 a také obcím s počtem obyvatel nižším, ve kterých došlo k vysokému nápadu trestné činnosti, příp. kde byl vysoký podíl některé sociální skupiny na jejím páchání.

Účelové dotace měly být poskytovány na základě žádosti statutárního zástupce obce s garancí spoluúčasti obce, případně se spoluúčastí dalších právnických nebo fyzických osob. Žádost měla být schválena příslušným orgánem obce (obecním zastupitelstvem) a měla také obsahovat informace o personálním zajištění, finančním krytí a o zajištění koordináčních vztahů v rámci Komplexního programu.

Na základě rozhodnutí Republikového výboru předkládalo Ministerstvo vnitra, které odpovídalo za věcnou správnost předložených projektů a provádělo jejich kontrolu, Ministerstvu financí návrh na uvolnění účelových dotací v členění podle jednotlivých obcí a příslušných okresů.

Ministerstvo financí uvolňovalo účelové dotace obcím prostřednictvím rozpočtů příslušných okresních úřadů nebo magistrátů (dále jen „okresních úřadů“).

Kontrolu použití finančních prostředků účelových dotací ze státního rozpočtu poskytnutých obcím a uložení sankcí za porušení rozpočtové kázně příslušelo provádět územním finančním orgánům.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Vyčlenění a uvolňování finančních prostředků ze státního rozpočtu na účelové dotace

1.1

V roce 1996 byla ve státním rozpočtu na realizaci Programu sociální prevence a prevence kriminality vyčleněna částka 100 000 000 Kč. Čerpáno na tento účel bylo 25 988 000 Kč (z toho z kapitoly Ministerstvo vnitra 23 369 000 Kč, z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 2 609 000 Kč, z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví 10 000 Kč).

Pro rok 1997 byla v kapitole Všeobecná pokladni správa vyčleněna na prevenci kriminality částka 150 000 000 Kč (z toho 35 000 000 Kč pro Meziresortní protidrogovou komisi), v roce 1998 částka 110 000 000 Kč (z toho 5 000 000 Kč pro Meziresortní komisi pro záležitosti romské komunity) a v roce 1999 částka 110 000 000 Kč.

V období let 1996 až 1999 žádost o účelovou dotaci podalo celkem 69 měst na 2 009 projektů v celkové výši 728 083 885 Kč. Schváleno bylo 1 510 projektů a uvolněno bylo celkem 342 191 000 Kč. Z této částky bylo nestátním subjektům poskytnuto na 347 projektů 42 613 000 Kč.

Přehled o počtu předložených a schválených projektů a výši prostředků uvolněných městům, která požádala o dotaci v letech 1996 až 1999, uvádí tabulka č. 1.

Tabulka č. 1

Rok	Počet předložených projektů	Počet schválených projektů	Žádáno (v Kč)	Poskytnuto (v Kč)
1996	155	121	58 521 750	25 988 000
1997	454	372	240 562 841	115 000 000
1998	665	490	233 087 888	104 800 000
1999	735	527	195 911 406	96 403 000
1996 – 1999	2 009	1 510	728 083 885	342 191 000

1.2

V rámci této kontrolní akce byl u 15 vybraných měst ověřován postup při čerpání a použití účelové dotace.

V letech 1996 až 1999 kontrolovaná města podala žádost o účelové dotace na celkem 822 projektů, požado-

vaná částka činila celkem 328 044 612 Kč. Schváleno bylo poskytnutí účelové dotace kontrolovaným městům na 595 projektů v celkové výši 151 290 500 Kč.

Přehled projektů podle typu, výše požadované a výše poskytnuté dotace u kontrolovaných měst v letech 1996 až 1999 uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 2

Rok	Typ projektu	Počet předložených projektů	Počet schválených projektů	Žádáno (v Kč)	Poskytnuto (v Kč)
1996	sociální prevence	46	20	11 845 900	1 864 000
	situační prevence	16	10	16 827 000	9 929 000
	inf. pro občany	9	3	1 153 500	236 500
	oblig. položka	0	20	0	2 720 000
Celkem 1996		71	53	29 826 400	14 749 500
1997	sociální prevence	163	101	73 103 950	18 966 000
	situační prevence	33	28	44 543 293	38 773 000
	inf. pro občany	20	16	2 946 040	1 376 000
	oblig. položka	2	25	190 000	1 820 000
Celkem 1997		218	170	120 783 283	60 935 000
1998	sociální prevence	236	153	59 996 337	21 824 000
	situační prevence	35	28	38 170 970	21 792 000
	inf. pro občany	25	22	4 953 160	2 021 000
	oblig. položka	13	19	1 080 000	1 980 000
Celkem 1998		309	222	104 200 467	47 617 000
1999	sociální prevence	145	102	30 610 675	16 224 000
	situační prevence	42	22	37 244 487	8 715 000
	inf. pro občany	23	17	2 327 300	874 000
	oblig. položka	14	9	3 052 000	2 176 000
Celkem 1999		224	150	73 234 462	27 989 000
1996 – 1999	sociální prevence	590	376	175 556 862	58 878 000
	situační prevence	126	88	136 785 750	79 209 000
	inf. pro občany	77	58	11 380 000	4 507 500
	oblig. položka	29	73	4 322 000	8 696 000
Celkem 1996 – 1999		822	595	328 044 612	151 290 500

Cílem projektů „sociální prevence“ je působit na pozitivní změnu v sociálním prostředí (město, komunita, škola, rodina apod.). Projekty sociální prevence se zaměřují zejména na rizikové skupiny mládeže, oběti trestné činnosti, sociálně handicapované romské obyvatelstvo a další rizikové skupiny.

Cílem projektů „situační prevence“ je zabezpečení majetku a zdraví občanů, zvyšování míry objasněnosti trestných činů a snižování nápadu trestné činnosti a přešupků. Cílem je také minimalizovat kriminogenní podmínky, ztížit dostupnost cílů pachatelům trestné činnosti, cíle přímo odstranit, odchýlit pachatele od určitých úmyslů, snížit výnosnost činu pro pachatele a umožnit pachatele dopadnout.

Cílem projektů „informace pro občany“ je poskytnout údaje o vývoji trestné činnosti, navrhnout technická řešení při zabezpečení různých objektů fyzických a právnických osob a otevřeně informovat o podmínkách a práci

Policie ČR, městských policií a dalších bezpečnostních služeb.

Mezi tzv. „obligatorní projekty – položky“ patří vybavení manažera programu prevence kriminality výpočetní technikou, vybavení analytických pracovišť Policie ČR výpočetní technikou, vzdělávací kurzy pro manažery a projekt „Expedice prevence“, jakož i sociologická šetření vnímání pocitu bezpečí občany.

Ministerstvo vnitra provedlo v letech 1996 až 1999 celkem 7 kontrol, kterými ověřovalo věcnou správnost projektů.

Základní podmínkou pro poskytnutí účelové dotace bylo dle Pravidel podání žádosti statutárního zástupce obce o účelovou dotaci.

Republikový výbor schválil v letech 1996 až 1998 svými usneseními přidělení účelových dotací i v tako-

vých případech, kdy statutární zástupci kontrolovaných měst o účelovou dotaci písemně nepožádali a pouze na základě ústní dohody byl Ministerstvem vnitra předložen návrh na uvolnění finančních prostředků ze státního rozpočtu. Jednalo se celkem o 49 projektů, na které byla poskytnuta účelová dotace v celkové výši 5 250 000 Kč.

Kontrolu použití finančních prostředků účelových dotací ze státního rozpočtu poskytnutých obcím prováděly územní finanční orgány. Ministerstvo financí v rámci kontrolní akce sdělilo, že počet provedených kontrol nelze zjistit, přehledy o provedených kontrolách dle jednotlivých dotačních titulů neexistují v písemné ani elektronické podobě, a to ani na jednotlivých finančních úřadech, ani na Ministerstvu financí. V rámci této kontrolní akce bylo zjištěno, že za kontrolované období byly u kontrolovaných měst provedeny tři kontroly, z toho dvě kontroly Finančním ředitelstvím v Ústí nad Labem u města Teplice a jedna kontrola Finančním ředitelstvím v Praze u města Mladá Boleslav.

2. Realizace projektů Komplexních programů

2.1

Města Krnov, Mladá Boleslav, Olomouc, Šumperk a Teplice porušila zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, tím, že neprovedla v některých případech (celkem u 8 projektů) výběr dodavatele zákonem stanoveným způsobem. Např.:

- město Mladá Boleslav uzavřelo v roce 1998 smlouvu o dílo na realizaci projektu „Kamerový sledovací systém“, aniž učinilo písemnou výzvu nejméně pěti zájemcům, přestože výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty byla 2 948 250 Kč;
- město Olomouc uzavřelo v roce 1997 smlouvu o dílo na realizaci projektu „Bezpečná ulice kamerový monitorovací systém“, aniž učinilo písemnou výzvu nejméně pěti zájemcům, přestože výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty byla 2 924 753 Kč;
- město Teplice uzavřelo v roce 1999 smlouvu na veřejnou zakázku na provedení díla „Světlo III – Masarykova ulice“ bez vyhlášení obchodní veřejné soutěže, přestože výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty dosáhla 942 792 Kč.

2.2

Města Děčín, Havířov, Jirkov, Karviná, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Ostrava, Šumperk, Teplice a Ústí nad Labem porušila zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), tím, že účelovou dotaci nepoužila na určený účel nebo v souladu se stanovenými podmínkami. V rámci kontrolní akce bylo zjištěno porušení výše uvedeného zákona u 27 projektů v celkové výši 3 978 730 Kč. Např.:

- město Liberec v roce 1996 u projektu „Monitorovací systém v městě Liberec“ nepoužilo účelovou dotaci ve

výši 2 220 000 Kč na určený účel, ale poskytlo tuto dotaci dodavateli jako zálohu na zhotovení díla, za kterou nebylo v roce 1996 provedeno věcné plnění;

- město Mladá Boleslav v roce 1996 u projektu „Dálkové televizní zařízení“ nepoužilo účelovou dotaci ve výši 700 000 Kč na určený účel, ale poskytlo tuto dotaci dodavateli jako zálohu na zhotovení díla, za kterou nebylo v roce 1996 provedeno věcné plnění;
- město Ostrava v roce 1998 u projektu „Centrum postvěžeňské péče“ nepoužilo účelovou dotaci na účel určený v projektu, ale použilo dotaci na úhradu nákladů ve výši 205 100 Kč za malotraktor a různé zemědělské stroje.

2.3

Města Děčín, Jirkov, Krnov, Liberec, Olomouc, Ostrava, Šumperk, Teplice a Ústí nad Labem nedodržela Pravidly stanovený minimální povinný podíl spolufinancování (10 % u obcí a jiných subjektů odlišných od státu, 30 % u občanských sdružení) z celkových skutečných nákladů na projekt. V rámci kontrolní akce bylo zjištěno nedodržení stanoveného podílu u 23 projektů v celkové výši 668 344 Kč.

2.4

V případech, kdy schválený projekt nebyl realizován v daném rozsahu, města Havířov, Karviná, Krnov a Šumperk nepožádala v souladu s Pravidly o změnu projektů, na které byla účelová dotace poskytnuta. V rámci kontrolní akce bylo zjištěno porušení u 7 projektů v celkové výši 446 610 Kč.

2.5

Město Ústí nad Labem poskytlo realizátorovi projektu „Kdo si hraje, nezlobí“ účelovou dotaci ze státního rozpočtu ve výši 30 000 Kč na úhradu nákladů spojených s pořízením tiskárny, modemu, pronájmu prostor, internetových poplatků a náplní do tiskárny, aniž by realizátor projektu doložil jejich skutečné použití, pořízení nebo nákup.

Dále projekt „Nespecifická prevence sociálně patologických jevů“ realizovalo občanské sdružení, které ve vyúčtování městu Ústí nad Labem do celkových nákladů projektu uvedlo i finanční náklad ve výši 31 240 Kč, který nebyl vynaložen na realizaci tohoto projektu.

Město Havířov se na projektu „Středisko sociální prevence a výchovné péče pro mládež“ spolupodílelo příspěvkem obce ve formě poskytnutí objektu. Ve vyúčtování pro Ministerstvo vnitra město uplatnilo hodnotu domu ve výši 1 000 000 Kč, přestože vykazovalo účetní hodnotu domu ve svém účetnictví pouze ve výši 432 655 Kč.

2.6

Města Havířov, Most, Ostrava a Šumperk v žádostech o účelovou dotaci požádala mimo jiné o přidělení

dotace na úhradu provozních výdajů, které neměly být z účelové dotace hrazeny, které však v rámci projektu Republikový výbor na základě doporučení Komise schválil. Bylo zjištěno, že v 11 případech města uhradila z prostředků účelové dotace i provozní výdaje, celkem 401 004 Kč.

2.7

Kontrolovaným městům bylo schváleno poskytnutí účelové dotace i na projekty, které se týkaly problematiky řešené a financované v rámci jiných úkolů nebo programů. Jedná se např. o financování činnosti Policie České republiky a městské policie, protidrogové politiky a záležitosti romské komunity.

V letech 1996 až 1999 byly např. schváleny finanční prostředky:

- na 32 projektů v celkové výši 3 958 000 Kč pro zajištění činnosti městské policie a Policie České republiky (např. digitální program městské policie, technická podpora policie ve městech, globální polohový systém, automatický identifikační systém pro automatické čtení státních poznávacích značek, psychologické školení strážníků městské policie, výpočetní technika);
- na 31 projektů v celkové výši 3 554 000 Kč pro zajištění protidrogové prevence (např. kontaktní nízkoprahová centra, protidrogová centra, peer programy, provádění testů AIDS, tzv. „streetwork“, terénní programy);
- na 32 projektů v celkové výši 3 567 000 Kč pro romskou komunitu (např. zřízení romských center, zřízení dílen praktického vyučování, víkendové pobyty pro romské děti, letní ozdravné pobyty, podpora volnočasových aktivit).

3. Vedení účetnictví a vyhodnocení projektů Komplexních programů

3.1

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, porušily Okresní úřad Teplice a města Děčín, Mladá Boleslav a Teplice tím, že nevedly účetnictví průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem:

- Okresní úřad Teplice v roce 1997 zahrnul do čerpání účelových prostředků ze státního rozpočtu i jiné výdaje (výdaje hrazené z vlastních prostředků města); nesprávně tak byly zaúčtovány finanční prostředky v celkové výši 879 793 Kč;
- města Děčín, Mladá Boleslav a Teplice zahrnula do čerpání účelových prostředků ze státního rozpočtu i výdaje hrazené z vlastních prostředků města; nesprávně tak byly v roce 1997 zaúčtovány finanční prostředky celkem ve výši 4 390 465 Kč a v roce 1998 celkem ve výši 1 614 413 Kč;
- město Liberec v roce 1996 zálohu ve výši 2 230 000 Kč nezaúčtovalo na účet „Poskytnuté zálohy na hmotný investiční majetek“, ale zaúčtovalo ji chybně na účet

„Pořízení hmotných investic“. Město Teplice částku 38 049 Kč nezaúčtovalo jako součást pořizovacích nákladů na účet „Pořízení hmotných investic“ a nezahrnulo ji do celkové ceny pořízeného majetku;

- město Ústí nad Labem neúčtovalo v roce 1996 o nákladech souvisejících s pořízením hmotného investičního majetku ve výši 542 904 Kč jako o součásti pořizovacích nákladů a nezahrnulo tuto částku do celkové ceny pořízeného hmotného investičního majetku;
- město Ústí nad Labem pořízení počítačových sestav v celkové hodnotě 80 000 Kč nevykazovalo ve své účetní evidenci.

3.2

Vyúčtování poskytnutých účelových dotací města zpracovávala po dvou liniích, jednak pro Ministerstvo vnitra (manažer prevence kriminality) a jednak pro Ministerstvo financí prostřednictvím okresních úřadů (ekonomický odbor města). V rámci kontrolní akce bylo zjištěno, že docházelo k rozdílu mezi údaji vykazovanými městy pro Ministerstvo vnitra a pro Ministerstvo financí. Ministerstvo vnitra nevěnovalo v kontrolovaném období pozornost těmto rozdílu, přestože mu byly známy. Nebyly stanoveny takové podmínky, které by zabezpečily správnost a ověřitelnost údajů obsažených ve vyúčtování a ve vyhodnocení realizovaných projektů.

3.3

V Pravidlech nebylo uloženo, respektive zdůrazněno, aby města vedla analytickou evidenci podle jednotlivých projektů. Bez vedení této analytické evidence nelze zjistit celkové náklady na jednotlivé projekty v členění na finanční prostředky státního rozpočtu, prostředky obce a jiné finanční zdroje. Města nevedla evidenci účetních dokladů takovým způsobem, který by umožňoval jednoznačně určit, jaký účetní doklad se váže k jednotlivému projektu. Např.:

- město Česká Lípa ve vyhodnocení roku 1998 pro Ministerstvo vnitra uvedlo nesprávné údaje o nákladech na realizaci projektů v členění na prostředky obce a jiné zdroje a ve vyhodnocení roku 1999 uvedlo celkové skutečné náklady nižší o 78 961 Kč;
- město Děčín v letech 1997 a 1998 ve vyhodnocení pro Ministerstvo vnitra uvedlo chybné údaje o čerpání finančních prostředků na realizaci jednotlivých projektů; tyto údaje nevycházely z účetnictví a neodpovídaly skutečnosti ani dokladům předloženým ke kontrole. Z předložených dokladů nelze jednoznačně ověřit celkovou výši vynaložených nákladů na realizaci projektů programu 1997, neboť město Děčín do nich zahrnulo i náklady, které nebyly předmětem projektů. Obdobně v roce 1998 ve vyhodnocení pro Ministerstvo vnitra město uvedlo nesprávné údaje o nákladech na realizaci jednotlivých projektů, skutečné náklady byly nejméně o 22 210 Kč nižší;
- město Liberec ve finančním vyhodnocení programu 1997 uvádělo údaje, které nevycházely z účetnictví a neodpovídaly skutečnosti. Ve vyúčtování byly rozdíly

u 3 projektů v celkové výši 111 553 Kč. V roce 1998 nevedlo evidenci účetních dokladů způsobem, který by umožňoval jednoznačně určit, jaký účetní doklad se váže k jednotlivému projektu a z jakých finančních zdrojů byly vynaložené náklady hrazeny. Obdobně v roce 1998 ve vyhodnocení pro Ministerstvo vnitra město uvedlo nesprávné údaje o nákladech na realizaci jednotlivých projektů, skutečné náklady byly o 5 586 087 Kč nižší.

3.4

V případech, kdy Republikový výbor městům schválil ponechání nevyčerpaných účelových prostředků k využití v dalším roce, Ministerstvo financí tento převod finančních prostředků potvrdilo v rámci finančního vyřádkování okresních úřadů se státním rozpočtem.

Přestože v jednotlivých letech městům Liberec, Teplice, Šumperk a Havířov převod nevyčerpaných účelových prostředků k využití v dalším roce v celkové výši 2 445 401 Kč Republikový výbor schválil, města v zúčtování účelové dotace pro Ministerstvo financí tyto účelové dotace nesprávně uvedla jako vyčerpané v běžném roce. Ministerstvo financí proto ani nemohlo tento převod finančních prostředků k využití v dalším roce potvrdit.

3.5

Ministerstvo vnitra vyhodnocovalo pouze některé aspekty dopadů podporovaných aktivit v rámci prevence kriminality. Jednalo se zejména o ty oblasti, které vyžadovaly zpracování statistických dat a jejich porovnání v časové řadě a podle lokality. Zároveň byly prezentovány jednotlivé typy projektů, které byly vyhodnoceny jako úspěšné v rámci specifických podmínek jejich realizace. Vyhodnocení těchto aspektů bylo prováděno každoročně.

V rámci kontrolní akce bylo prověřováno, jakým způsobem provádí Ministerstvo vnitra hodnocení projektů, a bylo zjištěno, že úroveň hodnocení je velice rozdílná a v mnoha případech nedostačující. Města Česká Lípa, Havířov, Jirkov, Karviná, Liberec, Mladá Boleslav, Olomouc, Ostrava, Šumperk, Ústí nad Labem a hlavní město Praha předložily Ministerstvu vnitra celkem 24 projektů, u kterých bylo velmi obecné hodnocení ze strany realizátora projektu. Města Jirkov, Karviná, Krnov, Ostrava, Šumperk, Teplice a hlavní město Praha předložily Ministerstvu vnitra celkem 16 projektů, u kterých nebylo provedeno vyhodnocení realizovaných akcí z časového hlediska. Město Liberec např. u projektů „Sportovně rekreační areál“ a „Kdo si hraje, nezlobí“ za rok 1998 nevedlo žádné hodnocení realizovaných projektů.

Vyhodnocení efektivity použití prostředků účelové dotace byla v mnoha případech velmi obecná a formální.

III. Vyhodnocení

K poskytování účelových dotací ze státního rozpočtu na výdaje spojené s realizací projektů prevence kriminality na místní úrovni bylo přistoupeno v roce 1996.

Ministerstvo vnitra vyzvalo vybraná města s vysokým nápadem trestné činnosti, aby podala žádost o účelovou dotaci na podporu prevence kriminality. Města zpracovala Komplexní program, který schválilo obecní zastupitelstvo, a poté statutární zástupce obce podal žádost s konkrétními projekty na Ministerstvo vnitra. To prověřilo věcnou správnost projektů a Komise zřízená při Republikovém výboru žádosti projednala a doporučila je Republikovému výboru ke schválení. Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra prostřednictvím odboru ekonomického předkládal Ministerstvu financí návrh na uvolnění účelových dotací na schválené projekty v členění podle jednotlivých měst a okresních úřadů. Ministerstvo financí na základě tohoto návrhu uvolnilo z kapitoly Všeobecná pokladní správa prostřednictvím okresních úřadů účelově určené prostředky městům.

Z uvedeného vyplývá, jak administrativně náročný je postup při rozhodování o poskytování účelové dotace. Tento složitý a zdlouhavý postup přesto nezaručuje, aby nedocházelo k pochybení při poskytování a čerpání účelových dotací, a není ani zárukou vyšší úrovně prováděného hodnocení státem podporovaných projektů. Vyhodnocení efektivity jednotlivých projektů je zpracováváno v naprosté většině formálně.

Navíc vyúčtování poskytnutých dotací jsou zpracovávána po dvou liniích, jednak pro Ministerstvo vnitra (manažer prevence kriminality) a jednak pro Ministerstvo financí (ekonomický odbor města). Kontrolou bylo zjištěno, že docházelo k rozdílu mezi údaji o čerpání finančních prostředků vykazovanými pro Ministerstvo vnitra a údaji pro Ministerstvo financí. Těmto rozdílu Ministerstvo vnitra nevěnovalo pozornost. Nebyly stanoveny takové podmínky, které by zabezpečily správnost a ověřitelnost údajů potřebných pro vyúčtování a pro vyhodnocení realizovaných projektů (např. zdůrazněním povinnosti vést analytickou evidenci podle jednotlivých projektů).

Kontrola byla provedena u 15 měst. V období let 1996 až 1999 jim bylo ze státního rozpočtu jako účelová dotace na podporu prevence kriminality poskytnuto celkem 151 290 500 Kč.

Bylo zjištěno, že kontrolovaná města:

- neprováděla vždy výběr dodavatele podle zákona o zadávání veřejných zakázek;
- nepoužila ve všech případech účelovou dotaci na určený účel nebo v souladu se stanovenými podmínkami;

- nedodržela vždy stanovený povinný minimální podíl na celkových skutečných nákladech (10 % u obcí a jiných subjektů odlišných od státu, 30 % u občanských sdružení);
- nepožádala vždy o změnu schválených projektů;
- v některých případech nevhodně vynakládala finanční prostředky účelově určené na prevenci kriminality;
- nevedla analytickou evidenci podle jednotlivých projektů;
- ve vyúčtování zpracovávaném pro Ministerstvo vnitra a pro Ministerstvo financí uváděla údaje, které se v některých případech neshodovaly.

Celkovou výši účelové dotace, kterou příjemci v kontrolovaném období vyčerpali, aniž splnili veškeré podmínky stanovené právními předpisy nebo stanovené ministerstvy v rámci Pravidel, lze vyčíslit částkou 24 031 556 Kč, tj. 15,88 % z celkového objemu dotace poskytnuté za kontrolované období.